

Kulturális ajánló a MH 5. Bocskai István Lövészdandár Kulturális részlegétől

Kedves Olvasók!

Ebben az évben sajnos rendhagyó módon van lehetőségünk nemzeti ünnepünk megünneplésére március 15-én. A nagy városi rendezvények elmaradnak, de hogy ne teljen el érdemtelenül az ünnep, munkatársaim és én összeállítottunk számotokra egy külön számot az ajánlóból, mely e jeles naphoz köthető, érdekes helytörténeti információt is tartalmaz és természetesen hoztam némi színes programajánlatot is nektek az ünnepi hétvégére! Lapozzatok át kiadványunk új számát, mert érdemes! 😊

Koltai Jenő: Egy honvédtiszt visszaemlékezései: Körkép a XX. századból

Egy igazi csemegét találtunk az újonnan bevételezett könyvek között a hadászat, hadtörténelem iránt érdeklődőknek. 1984-ben, a szerző saját kiadásában, Calgaryban megjelent könyv antikváriumban sem kapható, könyvaukción is utoljára 2017-ben járt egy példánya. A mi példányunk ráadásul a szerző sajátkezű dedikálását is tartalmazza! Koltai Jenő a Pécssett működött tiszti iskolán kezdte katonai pályáját, végigjárta az előírt katonai lépcsőfokokat, majd a Hadi Akadémiát is befejezve századosként a szombathelyi hadtestparancsnokságra került. Részt vett az erdélyi bevonulásban, majd a gyorsadtest kötelékében a szovjet frontra is eljutott. 1941-ben a vezérkar hadműveleti osztályára helyezték át. 1945. február 2-án felmentették e beosztásából, ezt követően elhagyta az országot. A jövő történészei számára talán legérdekesebb az a személyes tapasztalat, amelyet a Honvéd Vezérkar Főnöke „Elvi Szervezési és Hadműveleti” osztályán - a Vkf. I. osztályon - eltöltött 2 és 3/4 éven át szereztem” - olvasható a bevezetőben.

Közérdekű Információ!

A dandár debreceni könyvtára sajnos még

ZÁRVA tart.

Egyszer majd:

Nyitva tartásunk:

Hétfő-Csütörtök:

7.30-18.00-ig

Péntek: 7.30-13.30-ig

Kiadja: MH 5. Bocskai István
Lövészdandár Kulturális
részleg Debrecen

Szerkesztő: Turcsán Judit

Felelős szerkesztő:

Csákvári Sándor

ÜNNEPELJÜNKEGYÜTT!

DEBRECEN SZEREPE AZ 1848-1849-ES FORRADALOM- ÉS SZABADSÁGHARCBA

Kedves Kollégák!

Az 1848. március 15-ei pesti forradalomról, a 12 pontról és a szabadságharcról úgy gondolom, hogy mindenkinek vannak középiskolai ismeretei. Arról viszont –mi debreceniek is– kevesebb ismerettel rendelkezünk, hogyan vált Debrecen az ország fővárosává, ezért ezzel kapcsolatban gyűjtöttem most össze néhány érdekességet számotokra.

Poroszlay Frigyes polgármester 1849. január 3-án tájékoztatta Debrecen város közgyűlését arról, hogy az országgyűlés és a kormány Debrecenbe teszi át székhelyét, mert Windischgrätz vezette osztrák csapatok közelednek Pest felé. Ettől kezdve 1849. június 5-ig, tehát öt hónapon át a több mint 27 ezer lakosú, megjelenése szerint kisvárosias Debrecen lett az ország fővárosa.

A Piac utcai városkapunál (ez a mai Miklós utca) szolgálatot teljesítő őr naplókönyvbe írt bejegyzése szerint 1849. január 7-én, vasárnap 13 órakor városunkba érkezett Kossuth Lajos, a „magyarok Mózesse”.

Honnan származik a „szabadság őrvárosa” kifejezés?

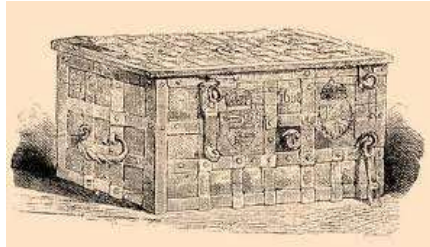
Kossuth 1849. január 6-án kelt a város közönségéhez címzett kiáltványában Debrecen-t a „szabadság őrvárosának nevezte”.

1849. január 9-én, a mai Piac utca 31. szám alatti Andaházy Szilágyi-ház erkélyéről Kossuth Lajos megtartotta első nyilvános beszédét, köszöntötte a debrecenieket.

A Szilágyi Mihály nevére utaló SZM- monogramos erkély ma már bent, az udvaron található.

A régi Városháza volt a kormány székhelye és a Rózsa utca felőli sarokszoza pedig Kossuth Lajos szállása. A titkos levéltárban, ládában helyezték el a Szent Koronát és a koronázási ékszereket.

Miért látható Kossuth széke a Református Nagytemplomban?

A Főrendi Ház a Bárczy-házban (Podmaniczky-házban) ülésezett, míg a Képviselőház a Református Kollégium Oratóriumában. 1849. április 14-én a Református Nagytemplomban tartották az országgyűlés nyílt ülését, melyen kimondták a Habsburg-Lotharingiai uralkodóház trónfosztását, hazánk függetlenségét és Kossuth Lajost kormányzó elnökké választották.

A Református Nagytemplom belülről

Kossuth Lajos széke a Református Nagytemplomban

Ki gondolná, hogy egy debreceni ötvös, Laky Ferenc műhelyében készült a Magyar Katonai Érdemrend?

A kormány Laky Ferencet bízta meg a Magyar Katonai Érdemrend megalkotásával. A három fokozatú kitüntetés legértékesebb darabja, az első osztályú, aranyból-ezüstből készült csillag, amelyből mindössze öt darab készült. Ezzel tüntették ki Görgei Artúrt és Jozef Bemet. Mindhárom osztályú érdemrend a dandár csapatmúzeumában megtekinthetőek.

Mondhatjuk, hogy Debrecen egyfajta „irodalmi kávéházként” is működött, mert városunkba érkezett Petőfi Sándor honvédkapitány, Jókai Mór és Vörösmarty Mihály.

**ORMÓS JÓZSEF
HÁZA**
Varga utca 2172. sz.
(Harmincados köz,
Színház utca,
Batthyány utca 16.)

*A Petőfi- és a
Szendrey-család
egyszobás
bérelt lakása
(1848. nov. 30. –
1849. jan. 16.)
Petőfi Zoltán szülőháza*

Debrecen öt hónapig töltötte be a főváros szerepét, melyre a 80 éves, és akkor már torinói emigrációban élő Kossuth így emlékezett vissza:

„Menhelye volt mindennek, ami a magyar nemzet akaratát képviselte a nagy küzdelmek vészes napjaiban. ...Szíve és feje volt a magyar hazának...”

Mi debreceniek, ma is joggal lehetünk büszkéek erre az időszakra!

Felhasznált forrás:

Papp József: Debrecen százhetven éve

(Kós Károly-díj, Podmaniczky-díj és Debrecen Város Csokonai-díjas helytörténész)

<http://bocskaiakonyvtar.nhely.hu/mod/hvp/view.php?id=13>

Írta:

Kozma Mónika
Csapatmúzeum

Családi programajánló a hosszú hétvégére

Gyalogtúra Debrecen környékén

Bánk (Panoráma út) - Fancsikai templomrom - Erdőpusztai bemutatóház

Megközelíthetőség: A nagyállomástól induló 30-as busszal ki a Panoráma útig vagy Bánkra, és vissza. Táv és idő: 2,5 - 3 km (kitérővel kb. 4 km), a látnivalók megtekintése 1-2 óra

A buszról célszerű leszállni a Panoráma útnál. A Debrecenből Bánkra járó busz útvonalával párhuzamosan induljunk el visszafelé, és mindjárt egy tájékoztató táblához érünk, mely a Fancsikai templomromhoz vezető utat mutatja meg. Itt láthatjuk a templomrom rekonstruált alapját és elolvashatjuk annak történetét. Visszatérve a Diószegi útra a Panoráma úti kereszteződéshez, elmehetünk a bánki lovasközponthoz, vagy a Panoráma úttól jobbra, északkeletre elérhetjük az Erdőpusztai bemutatóházat és parkját. Az itt található **vákáncsos ház** egyedülálló, pazar látvány! Érdemes megnézni a kiállítást, a gyönyörű arborétumot és hagyni, hogy a gyerekek egy hatalmasat játszhassanak a tájházhoz tartozó játszótéren a jó levegőn!

Kirakatkiallítás Debrecenben

Kovács Ivó: Searchlight - interaktív fényinstalláció

Időpont: 2021. március 5 - 28.

Helyszín: Debrecen, Piac utca 67-es szám kirakata - Lighthouse Gallery debreceni fényinstallációja

Idén februárban és márciusban a Lighthouse - betartva a mindenkor hatályos járványügyi korlátozásokat és folytatva a térspecifikus fényinstallációk sorát - a Déri Múzeummal, a Csokonai Színházzal és a Cívus Házzal együttműködésben egy üres üzlethelyiséget avat alkalmi kirakatgalériává. Üveg mögé zárva, mégis bárki számára biztonságosan megtekinthetővé téve fényalkotásaikat.

Sztojánovits Andrea FÉSZEK című interaktív fényinstallációja Álmos Gergely hangkompozíciójával kiegészülve, a kiterjesztett valóság médiumát használva, a járókelők saját mobiltelefonján is megjeleníthető tartalommal, Kovács Ivó Searchlight installációja pedig fényvisszaverő tükrökkel alakítja át az egykor pékségként üzemelő Piac utca 67. szám alatt található utcafrontos ingatlan kirakathelyiségét.

A kiállítások megvalósítását a Nemzeti Kulturális Alap támogatta.

Szervezők: Déri Múzeum, dr. PUSKÁS István

Társzervezők: Csokonai Színház, Cívus Ház

Támogató: Nemzeti Kulturális Alap

Családi Mozi

Szirmok, virágok, koszorúk

Az ünnepi filmajánlóban Lugossy Lászlónak a Berlinálén Ezüst Medvével díjazott filmjét, a *Szirmok, virágok, koszorúk* (1984) ajánlom figyelmetekbe, amely Cserhalmi György és Őze Lajos főszereplésével készült, és a világsi fegyverletétel után játszódik.

Az 1848

A *Szirmok, virágok, koszorúk* úgy állít emléket az 1848-as forradalomnak, hogy közben saját koráról is beszél!

Zenei Ajánló

“ Zene az kell, mert körülölel “ 😊

Dal 2021

Néhány hete komoly és színvonalas zenei viadal zajlik a Duna csatornán! A műsor készítői 2020-ban úgy döntöttek, hogy az Eurovíziós indulás helyett közvetlenül a magyar könnyűzene tehetségeit, az általuk létrehozott értékkeremtő produkciókat segítik. Az idén beérkezett 412 dal közül egy tíztagú előzsűri választotta ki a tehetségkutató verseny résztvevőit. 40 dal jutott be az élő adásba, az első válogatóra 2021. január 30-án került sor. **A DÖNTŐ 2021. március 13-án (szombat) 19:35 kor lesz látható a Duna csatornán.**

Ekkor fog kiderülni, hogy a műsor 10. évadának döntőjébe jutott 8 produkció közül ki nyeri el a Petőfi Zenei Díj „Év Dala” elismerést. Ők vannak versenyben, jó dalok és előadók fognak egymással küzdeni, érdemes lesz megnézni a műsort!

Az ajánlott programokhoz jó szórakozást kívánok!